



زاویه

چه کسانی صحنه‌گردان دیدار سنگاپور بودند

● ماه‌ها چرخش دیپلماتیک در نهایت رئیس‌جمهوری آمریکا و رهبر کره‌شمالی را پای میز مذاکره نشاند. بدون شک به جز دونالد ترامپ و کیم جونگ اون، رهبران و افراد دیگری نیز در برگزاری این دیدار تاریخی نقش داشته‌اند. پس به‌خوبی می‌توان گفت بازیگران پشت صحنه و کلیدی پس از ترامپ و اون، رئیس‌جمهوری کره‌جنوبی و چین بوده‌اند.

طلسمی برای خلع سلاح

رئیس‌جمهوری کره‌جنوبی دراین‌میان قدیمی‌ترین بازیگر این‌صحنه است. او در آخرین نشست رهبران دو‌کشور در سال ۲۰۰۷ مشاور عالی رو مو-هیون، رئیس‌جمهور وقت کره‌جنوبی، بود. مون جائه این که ۶۵ سال دارد، می‌خواهد اتحاد مجدد دو‌کره میراث دولت او باشد و در واقع با وعده انتخاباتی هدایت کشور به این سمت وارد مبارزات انتخاباتی شد؛ بنابراین او مصمم در برنامه‌ای که در پیش دارد، نقش میانجی را برای خود برگزید.

مون حتی از توسل به چابولسی برای رسیدن به این هدف شرمی به دل راه نداد؛ تاجایی‌که برای اولین بار پیشنهاد نامزدی دونالد ترامپ برای جایزه صلح نوبل را مطرح کرد. او در این راه، از آغاز ملاقات با ترامپ تا یک ماه بعد و آن اتفاق غیرمنتظره، نه از حرکت ایستاد و نه از مسیر خارج شد؛ چراکه او برای رسیدن به هدف مصالحه و ادغام دو کشور محتاج به‌سرانجام‌رسیدن دیدار آمریکا و کره‌شمالی است.

بازیگر پشت پرده

رئیس‌جمهور چین دراین‌میان مهم‌ترین نقش را برعهده دارد. چین به‌عنوان تنها متحد کره‌شمالی مدت‌هاست که پیونگیانگ و واشنگتن را تشویق به گفت‌وگو می‌کند. کیم جونگ اون در اولین اقدام پس از بیرون‌آمدن از انزوای جهانی محرم‌نامه را رئیس‌جمهور چینی دیدار کرد.

او رئیس‌جمهور خیلی زود پس از این ملاقات بار دیگر با همتای چینی خود دیدار کردند. گمانه‌زنی‌ها حول این محور پیش می‌رود که ملاقات رهبران دو‌کشور موضع کره‌شمالی را مقابل آمریکا تقویت کرده است. برنامه رئیس‌جمهوری چین همچنان مخفی باقی مانده و در سایه روابط پیچیده چین با کره‌شمالی و آمریکا مبهم به نظر می‌رسد.

زنان قدرتمند کره‌شمالی

در میان هیئت همراه کره‌شمالی که از معتمدان رهبر این کشور به شمار می‌روند، دست‌کم چهار زن قدرتمند ازجمله خواهرش حضور دارند که به‌گفته تحلیل‌گوران در این گفت‌وگوها نقش کلیدی داشتند. کیم یو جونگ، خواهر کوچک رهبر کره‌شمالی است و احتمالا در اوایل دهه سوم زندگی خود است. سمت رسمی او مسئول امور تبلیغات حزب کارگر است. بسیاری از کارشناسان خارجی معتقدند او مقام شماره دو در کشوری است که خاندان کیم برای هفت دهه در آن حکومت کردند.

طبق گزارش‌ها، سفر او به سنگاپور به صورت جداگانه از سردارش صورت گرفت و رسانه‌ها گمانه‌زنی کردند که دو مقام ارشد کره‌شمالی از ترس وقوع حادثه‌ای، هواپیماهای جداگانه‌ای به مقصد سنگاپور سوار شدند. خانم چونه سون هویی نیز از معاونان هی وزیر خارجه و عالی‌ترین دیپلمات زن در کره‌شمالی است. او پیش‌ازاین به‌عنوان مترجم شفاهی زبان انگلیسی برای هیئت کره‌شمالی در مذاکرات شش‌جانبه خلع سلاح هسته‌ای کار می‌کرد. ماه گذشته او به لغو نشست سنگاپور تهدید کرد و مایک پنس، معاون رئیس‌جمهوری آمریکا را «عروسک سیاسی» نامید و همین منجر شد تا دونالد ترامپ از نشست با کیم جونگ اون منصرف نشود؛ اما فورا نظرش را عوض کرد.

بسیاری گمان می‌کردند که رهبر کره‌شمالی، چونه را اخراج می‌کند؛ اما او در سستش باقی ماند. کیم سونگ هائه نیز مدیر اداره جبهه متحد کره‌شمالی در سازمان حزب کارگران است که روابط میان دو کره را مدیریت می‌کند. او هم در جلسه روز دوشنبه در هتل ریتر-کارتون سنگاپور حضور داشت.

معتدترین مشاور

کیم یونگ چول ۷۲ساله معتمدترین مشاور سیاسی رهبر کره‌شمالی از زمان آغاز تلاش‌های صلح با آمریکا و کره‌جنوبی در ماه ژانویه شده است. او در همه چهار دیدار اخیر این رهبر جوان او را همراهی کرده است که دو مورد آن با مون جائه این، رئیس‌جمهوری کره‌جنوبی و دو بار با ش یی‌چین‌پینگ، رئیس‌جمهوری چین، بوده است. همچنین کیم جونگ اون او را برای تحویل نامه‌ای به ترامپ راهی ایالات متحده کرده بود و او اولین جلسه ارشد کره‌شمالی شد که در ۱۸سال گذشته با به سرزمین دشمن دوران جنگش می‌گذاشت. قدرت‌گیری کیم یونگ چول تعجب بسیاری از ناظران کره‌شمالی را برانگیخت؛ چراکه او از مقام‌های حزب حاکم کارگر در امور روابط با کره‌جنوبی است؛ نه روابط بین‌المللی با آمریکا. او پیش‌تر رئیس اطلاعاتی کره‌شمالی بود و گمان می‌رود عامل دو حمله در سال ۲۰۱۰ بوده باشد که جان ۵۰ نفر را در کره‌جنوبی گرفت.

همه اترناتیوها، از جمله جنگ، کنار گذاشته شدند و رهبران کره شمالی و ایالات متحده بالاخره در سنگاپور با یکدیگر دیدار کردند؛ دیداری تاریخی که تحلیلگران بسیاری می‌گویند با وجود ابهامات بی‌شمارش تا همین‌جا هم موفقیتی چشمگیر است. درمقابل ناظران دیگری بر این باورند که اگر هم بتوان به کیم جونگ اون، رهبر جوان کره شمالی، اعتماد کرد، به گواه تجربه‌های پیشین حساب‌کردن روی حرف ترامپ، رئیس‌جمهوری ایالات متحده که تشخیص دوست و دشمن برایش دشوار است، آسان نخواهد بود.
بااین‌همه شاید بهترین‌توصیف از این نشست متعلق به رهبر کره شمالی بود: «بسیاری از مردم جهان فکر می‌کنند این (نشست) چیزی شبیه فانتزی‌های فیلم‌های علمی- تخیلی است». اولین ایزود این رویارویی را بسیاری از مردم جهان به دقت دنبال کردند. گذشت آن روزهایی که ترامپ، کیم جونگ اون را «مرد کوچک موشکی» می‌خواند و کیم هم رئیس‌جمهوری آمریکا را «بیر خرفت» می‌نامید. روز گذشته و پس از دیدار رودرووی دو طرف وقتی خبرنگاران از ترامپ درباره رهبر کره شمالی پرسیدند، پاسخ این بود: «او مرد بسیار بااستعدادی است و عاشق کشورش است.»

پس از پایان نشست‌های بی‌درپی روز گذشته، مشخص شد که کیم جونگ اون با خلع سلاح هسته‌ای کشورش موافقت کرده و ترامپ هم درعوض تضمین‌هایی امنیتی به کره شمالی داده است. بااین‌همه تعددات دو کشور به صورت میهمی بیان شده و به گفته کارشناسان، به نست توافق‌نامه‌های پیشین میان دو کشور در طول دهه‌های گذشته پیشرفت چندانی نداشته است. بااین‌همه دو طرف اعلام کردند که به دیدار مقامات ارشد خود ادامه می‌دهند.

سند مشترک

سند مشترک دو طرف که رئیس‌جمهوری آمریکا و رهبر کره شمالی آن را امضا کردند، حاوی دستاوردهایی ابتدایی بود. در بخشی از این سند، دونالد ترامپ به فراهم‌کردن تضمین‌های امنیتی به کره شمالی متعهد شده بود و از آن طرف، کیم جونگ اون بار دیگر پذیرفته که به‌طور قاطع و برگشت‌ناپذیری به خلع‌سلاح هسته‌ای شبه‌جزیره کره متعهد باشد. توافق‌نامه‌های پیشین که در سال ۱۹۹۴ و ۲۰۰۵ امضا شده بود هم حاوی وعده‌های مشابهی بود، اما این توافق‌ها به دلیل تفاوت برداشت‌ها زیر پا گذاشته شدند. درعین‌حال، اکنون هم برداشت‌ها و معانی دو طرف از خلع‌سلاح هسته‌ای متفاوت است. واشنگتن به‌دنبال خلع‌سلاح هسته‌ای کامل کره شمالی در بازه زمانی کوتاهی است، درحالی‌که پیونگیانگ خواستار روندی طولانی است.

تفاوت این سند با اقدامات انجام‌شده توسط

جهان



عکس، Gettyimages

رهبران آمریکا و کره شمالی در سنگاپور مذاکره و توافق کردند

فانتری برای صلح

رؤسای‌جمهوری پیشین آمریکا درباره کره شمالی یکی از سؤالاتی بود که پس از این دیدار یکی از خبرنگاران حاضر در کنفرانس خبری از ترامپ پرسید. رئیس‌جمهوری آمریکا در پاسخ به این سؤال گفت: «درحال‌حاضر دولت، وزیر خارجه، افراد و همه امور با گذشته فرق کرده است. اولویت‌ها می‌باشند با اولویت‌های رؤسای‌جمهور قبلی تفاوت دارد؛ همان‌طور که ما مشکل کره شمالی را که به بزرگ‌ترین بحران تبدیل شده بود به این

راحتی حل کردیم.»

بااین‌حال بدبینی نسبت به

این نشست در میان فعالان ادامه دارد. بناتریس پی، مدیر اجرایی «کمپین جهانی برای نابودی تسلیحات هسته‌ای»، در واکنش به این نشست در تویییتی نوشت: «ما از دیپلماسی و راه‌حل‌های صلح‌آمیز حمایت می‌کنیم، ولی توافقی بر سر خلع‌سلاح هسته‌ای در کار نیست و همه اینها بیشتر شبیه میهمانی خوشامدگویی به باشگاه دارندگان سلاح هسته‌ای است». در ادامه این سند چهاربندی آمده است که دو کشور متعهد به ایجاد روابط جدیدی میان آمریکا و جمهوری دموکراتیک خلق کره مطابق با میل مردم دو کشور برای صلح و موفقیت می‌شوند. همچنین آمریکا و جمهوری دموکراتیک خلق کره تلاش‌های مشترکی را برای ایجاد یک نظام صلح پایدار و باثبات در شبه‌جزیره کره آغاز می‌کنند. در بند سوم این سند ذکر شده که جمهوری دموکراتیک خلق کره

رئیس‌جمهوری پیشین آمریکا درباره کره شمالی یکی از سؤالاتی بود که پس از این دیدار یکی از خبرنگاران حاضر در کنفرانس خبری از ترامپ پرسید. رئیس‌جمهوری آمریکا در پاسخ به این سؤال گفت: «درحال‌حاضر دولت، وزیر خارجه، افراد و همه امور با گذشته فرق کرده است. اولویت‌ها می‌باشند با اولویت‌های رؤسای‌جمهور قبلی تفاوت دارد؛ همان‌طور که ما مشکل کره شمالی را که به بزرگ‌ترین بحران تبدیل شده بود به این راحتی حل کردیم.»

بااین‌حال بدبینی نسبت به این نشست در میان فعالان ادامه دارد. بناتریس پی، مدیر اجرایی «کمپین جهانی برای نابودی تسلیحات هسته‌ای»، در واکنش به این نشست در تویییتی نوشت: «ما از دیپلماسی و راه‌حل‌های صلح‌آمیز حمایت می‌کنیم، ولی توافقی بر سر خلع‌سلاح هسته‌ای در کار نیست و همه اینها بیشتر شبیه میهمانی خوشامدگویی به باشگاه دارندگان سلاح هسته‌ای است». در ادامه این سند چهاربندی آمده است که دو کشور متعهد به ایجاد روابط جدیدی میان آمریکا و جمهوری دموکراتیک خلق کره مطابق با میل مردم دو کشور برای صلح و موفقیت می‌شوند. همچنین آمریکا و جمهوری دموکراتیک خلق کره تلاش‌های مشترکی را برای ایجاد یک نظام صلح پایدار و باثبات در شبه‌جزیره کره آغاز می‌کنند. در بند سوم این سند ذکر شده که جمهوری دموکراتیک خلق کره

استقبال کشورهای جهان و همسایگان کره‌شمالی از توافق سنگاپور

دیدار «دونالد ترامپ» و «کیم جونگ اون»، رهبر کره‌شمالی در سنگاپور با واکنش‌های متفاوتی از سوی جهان به‌ویژه کشورهای منطقه شرق آسیا مانند چین، کره‌جنوبی و ژاپن مواجه شد.

چین: وانگ یی، وزیر خارجه چین این توافق را توافقی تاریخی برای

عازن‌سازی شبه‌جزیره کره از سلاح هسته‌ای و رفع تنش از این منطقه از طریق توصیف کرد. او سپس ابراز امیدواری کرد که دیدار سران آمریکا و کره‌شمالی با نتایج مثبتی همراه باشد و دستاوردهای خوبی در خلع سلاح هسته‌ای شبه‌جزیره کره و حل سیاسی بحران داشته باشد.

کره‌جنوبی: مون جائه این، رئیس‌جمهوری کره‌جنوبی نیز در واکنش به این دیدار گفت: من ش‌ب گذشته نخواهیم. من و ملت کره‌جنوبی صادقانه امید داریم که نشست جاری موفقیت‌آمیز باشد و فصلی جدید در خلع سلاح هسته‌ای حاصل، تحقق صلح و ایجاد روابطی جدید را میان کره‌شمالی، کره‌جنوبی و آمریکا رقم بزند.

برندگان و بازندگان دیدار ترامپ و کیم

آن بود، برای پیونگیانگ به ارمغان آورده باشد و این تصاویر بر این مسئله صحه می‌گذراند. هر دو رهبر قبلی کره‌شمالی آرزوی دیدار با یکی از رؤسای جمهور آمریکا را به گور بردند. بعد از این دیدار، کره‌شمالی به نظر دیگر شباهت چندانی به منزوی‌ترین کشور جهان نخواهد داشت.

دونالد ترامپ: از دیگر سو، این دیدار تاریخی با واکنش بسیار مثبتی از سوی حامیان ترامپ مواجه شد که آن را نشانه قدرت، عزم و اراده او برای درهم‌شکستن هنجارهای دیپلماتیک قدیمی‌ی توصیف کرده‌اند. حتی چارلی کیرک، فعال سیاسی محافظه‌کار، ترامپ را به علت دست‌دادن با کیم شباهسته دریافت جایزه نوبل دانسته است. البته هنوز تردیدهای زیادی دراین‌باره وجود دارد که ترامپ چگونه می‌تواند کره‌شمالی را به



عکس، Gettyimages

کرچه بسیاری از ناظران تحریم‌های آمریکا علیه کره‌شمالی را یکی از مهم‌ترین عامل‌های تن‌دادن پیونگیانگ به مذاکره می‌دانند. ترامپ تأکید کرد که تحریم‌های کشورش علیه کره‌شمالی تا خلع سلاح هسته‌ای این کشور ادامه خواهد داشت. رئیس‌جمهوری آمریکا در پاسخ به پرسشی در مورد زمان دقیق آغاز نابودکردن این سایت‌ها گفت: «این کار زمان می‌برد، خیلی زمان می‌برد، ولی تخریب آن قرار است خیلی زود آغاز شود». در این‌سن میان یوکیا آمانو، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در بیانیه‌ای گفت: آژانس بین‌المللی انرژی اتمی آماده انجام هرگونه فعالیت‌های بررسی و راستی‌آزمایی در جمهوری دموکراتیک خلق کره (کره‌شمالی) در صورت درخواست کشورهای مربوطه و تأیید شورای حکام این آژانس است.

حقوق بشر

ترامپ زمانی در میان نمایندگان کنگره آمریکا گفته بود هیچ رزمی به اندازه دیکتاتوری ظالم کره‌شمالی شهروندان خود را این‌چنین بی‌رحمانه سرکوب نمی‌کند. اما باور ناظران وقتی پای معامله با کره‌شمالی به میان می‌آید، حقوق بشر برای ترامپ بحثی حاشیه‌ای به شمار می‌رود. دو هفته پیش وقتی ترامپ با ژنرال کیم یونگ چول، مشاور ارشد و دست راست کیم جونگ اون در کاخ سفید دیدار کرد، حرفی از مسئله حقوق بشر به میان نیامد چراکه به گفته رئیس‌جمهوری آمریکا این مسئله در اولویت نبود. بااین‌حال روز گذشته ترامپ در گفت‌وگو با خبرنگاران

گفت مسئله حقوق بشر هم یکی از محورهای گفت‌وگوی دو طرف بوده است: «درباره پرونده حقوق بشر نیز با کیم جونگ اون گفت‌وگو کردیم، پیش از این تمرکز ما موضوع برنامه هسته‌ای بود اما اکنون مسئله حقوق بشر مطرح است و ما در زمان مناسب گام‌های بیشتری در این مسیر برخواهیم داشت.»

رئیس‌جمهوری آمریکا همچنین گفت در اولین فرصت مناسب کیم جونگ اون را به کاخ سفید دعوت می‌کند.

برنامه هسته‌ای ایران

ترامپ که به نظر می‌رسد برای جبران خروج خود از توافق هسته‌ای با ایران، مذاکره با کره‌شمالی را جدی‌تر پیشگیری کرد. پس از دیدار خود با کیم جونگ اون، به پرونده هسته‌ای ایران و خروج کشورش از برجام نیز اشاره کرد و مدعی شد از نظر او ایران کشوری است که با دخالت‌هایش در سوریه و منطقه مشکلاتی را به وجود آورده است. او ادعا کرد: الان معتقدم که تحریم‌های به شدت جدی علیه ایران اوضاع را بدتر می‌دهد. رئیس‌جمهوری آمریکا در پاسخ به پرسشی در مورد برجام گفت: «امیدوارم به وقتش و در زمانی که تحریم‌ها عملی شد، ایران دوباره برای مذاکره و یک توافق واقعی بازگردد، اما حالا برای این کار زود است.»



نگاه بیرون

مسیر طولانی توافق

وا ی جی فیشر



● دیدار دونالد ترامپ با کیم جونگ اون، رهبر کره‌شمالی در عمل یک دیدار معمولی از کار درآمد. در واقع این دیدار هرچند به‌لحاظ تصویری تأثیرگذار بود، اما به‌لحاظ ماهوی نتیجه خاصی دربر نداشت. البته این مسئله چندان جای تعجب

نیز نداشت زیرا جای خالی چین به‌عنوان کشوری که بیشترین نفوذ را بر رژیم کره‌شمالی دارد، در این نشست به‌شدت احساس می‌شد. از دیگر سو، رسیدن به توافق هسته‌ای جامع و قابل اجرا با یک رژیم سرکش مانند کره‌شمالی که پایبندی چندانی به قواعد و اصول بین‌المللی ندارد، فرایندی فرسایشی و دشوار است. مسائل متعدد و مهمی وجود دارد که ترامپ و کیم هنوز بر سر آنها به توافق نرسیده‌اند که ازجمله می‌توان به اصول خلع سلاح، جدول زمان‌بندی پیاده‌سازی خلع سلاح و ایجاد معیارهای راست‌سنجی اشاره کرد که این مورد آخر می‌تواند بسیار پیچیده و غامض شود. ترامپ وقتی درباره توافق هسته‌ای با ایران اعلام کرد که بازرسی دروه‌ای از تأسیسات هسته‌ای ایران ناکافی است، انتظارها را به‌شدت بالا برد. دولت او‌باما نظارت تمام‌قوت بر همه سایت‌های هسته‌ای ایران، دسترسی به سایت‌های نظامی و حق بازگرداندن سریع تحریم‌ها در صورت رویت اولین نشانه‌های نقض توافق را برای خود محفوظ نگه داشته بود. ترامپ در حالی این موارد را ناکافی می‌دانست که رسیدن به همین معیارها در مذاکره

با کره‌شمالی نیز بعید به نظر می‌رسد چه برسد به اینکه آمریکا بخواهد از این هم با فراتر بگذارد. در واقع، این نشست گامی خوب در مسیری بسیار طولانی است و آنچه در ادامه رخ می‌دهد، از این گام نخست به‌مراتب مهتر است. کره‌شمالی به‌لحاظ تاریخی در پی‌ای مین مذاکره دوسئانه‌تر ظاهر می‌شود و چندان نمی‌توان به زُست‌های متقدم که تحریم‌های به شدت جدی علیه ایران اوضاع را بدتر می‌دهد. رئیس‌جمهوری آمریکا در پاسخ به پرسشی در مورد برجام گفت: «امیدوارم به وقتش و در زمانی که تحریم‌ها عملی شد، ایران دوباره برای مذاکره و یک توافق واقعی بازگردد، اما حالا برای این کار زود است.»

حالا چه کسی منزوی شده است؟

مایکل دی آنتونبو



● آن‌طور که آقای رئیس‌جمهور گفته، او مفتخر به دیدار دیکتاتور کره‌شمالی شده است. اما به نظر من ترامپ در سنگاپور بیش از هر زمانی می‌کوشید تا ظاهر را حفظ کند. برای من که برای سالیان متمسدای رفتارهای او را زیر نظر دارم، خرسندی از دیدار با کیم موجب شد که او متوجه نشود چه هزینه سنگینی برای این دیدار پرداخت کرده است. کیم از راه سختی سخن گفت که او را به این دیدار کشانده است. کشور او در مسیری پرخطر قرار گرفت تا بتواند سرانجام روزی با قدرتمندترین ترامپ که هرچند زمانی دست‌ی هم در کارینزوداری داشته، اما اصلا قمارباز خوبی نیست. به‌نظر تعجیل و شتاب او ب‌سرای دیدار با کیم، باعث شد تا او مشاورانش، متوجه هدف اصلی کیم از این دیدار نشوند که همان مشروعیت و اعتباربخشیدن به رژیم کره‌شمالی بود. درواقع ترامپ برای حضور کیم در پای میز مذاکره، پیشاپیش این مشروعیت و اعتبار را دوبار کیم را لمس کرد، حساسی موجدیات خوشحالی رهبر کره‌شمالی را فراهم آورد. این رفتارها بیشتر رفتارهایی است که در مواجهه دو تاجر آمریکایی رخ می‌دهد، نه در نشست‌ی که رسانه‌های دولتی کره‌شمالی مترصد آن هستند که از هر عمل و رفتاری، بهره‌برداری تبلیغاتی کنند. درواقع ترامپ با زسان بی‌زبانی نشان داد که آمریکا از روابط فوق‌العاده‌ای با کره‌شمالی برخوردار است. به این مسئله باید رفتار خصمانه اخیر ترامپ را در قبال نزدیک‌ترین متحدان آمریکا ازجمله کانادا، فرانسه و آلمان نیز اضافه کرد. با این اوصاف، می‌توان

این‌طور نتیجه گرفت که کره‌شمالی نقش مهم‌تری از این کشورها در شکل‌دادن به جهان دارد. درواقع، دیدار ترامپ با اون به قیمت طرد دویستان آمریکا تمام شد. پیش از حضور کیم در سنگاپور و دیدار با ترامپ، کره‌شمالی به خاطر انزوایش از جامعه جهانی، تارک دنیا خوانده می‌شد. اما صورت پشاش ترامپ پیش از شروع نشست کافی بود تا دیگر کره‌شمالی منزوی‌ترین کشور جهان تلقی نشود.